

Příloha 1 Formulář expertního posouzení

Inovace v pedagogice

A. Učitelovy postupy pro podporu učení všech dětí ve třídě (z nichž profitují také DON)

Expertní posouzení PO 10 pozorováních ve třídě

Prosíme, posuďte výroky dle následující škály.

1 maximální míra souhlasu ... – 6 maximální míra nesouhlasu

Zakroužkujte v každé řádce číslo vyjadřující vaši míru souhlasu. Pokud nedokážete pravdivost výroku posoudit (je pro danou třídu irelevantní), nekroužkujte v dané řádce žádné číslo.

Pořadí							
	Třídní klima						
Výrok 1	U projevuje zájem o žáky a jejich well being	1	2	3	4	5	6
Výrok 2	Ve třídě je bezpečné klima	1	2	3	4	5	6
Výrok 3	U cíleně buduje vědomí sounáležitosti všech žáků ve třídě	1	2	3	4	5	6
Výrok 4	Ve třídě je klid na učení	1	2	3	4	5	6
Výrok 5	U oceňuje vzájemnou pomoc mezi žáky a vyzývá k ní	1	2	3	4	5	6
Výrok 6	O přestávkách se děti věnují také činnostem dle svého zájmu.	1	2	3	4	5	6
Výrok 7	O přestávkách není nikdo z aktivit jednotlivých skupinek dětí „vystrkován“, žádné z dětí nevypadá osamělé, smutné z důvodu nepřijetí ostatními.	1	2	3	4	5	6
Výrok 8	U často zařazuje soutěže, vede děti k soutěživosti, vyzdvihuje úspěchy v soutěžích.	1	2	3	4	5	6
Evidence, poznámky, ilustrativní výroky							

	Sociálně emoční učení						
Výrok 9	U vede žáky k sebeuvědomování , tj. rozpoznání vlastních emocí a myšlenek a toho, jaký mají vliv na chování (buď v reakci na situaci ve třídě, např. Jak ses cítil, když to toto M. řekla? Aha, a proto jsi...) NEBO systematicky, cíleně; uvědomování si vlastních silných a slabých stránek a vědomí vlastní hodnoty .	1	2	3	4	5	6
Výrok 10	U vede žáky k sebeřízení , tj. řízení vlastních emocí, myšlenek a jednání (kontrolování impulzivity, řízení stresu, sebedisciplína, sebemotivace, stanovování vlastních cílů apod.)	1	2	3	4	5	6
Výrok 11	U vede žáky k rozvoji vztahových dovedností , tj. budování a udržování zdravých, obousměrných vztahů, patří sem i vedení k sociální proaktivitě a schopnosti týmové spolupráce	1	2	3	4	5	6
Výrok 12	U zapojuje žáky do rozhodování a umožňuje jim nést odpovědnost za rozhodování (i v rámci učení a metakognice)	1	2	3	4	5	6
Výrok 13	U podporuje sociální citění žáků, patří sem i vedení k respektování druhých, jejich individuality a oceňování různorodosti, vedení k empatii.	1	2	3	4	5	6
Evidence, poznámky, ilustrativní výroky							
	Řízení třídy						
Výrok 14	Ve třídě jsou stanovena pravidla práce a aktivně se s nimi pracuje	1	2	3	4	5	6
Výrok 15	Pravidla vznikla ve spolupráci s dětmi, žáci jsou s nimi ztotožnění, jsou vedeni k jejich respektování a očekávání dodržování pravidel u druhých.	1	2	3	4	5	6

Výrok 16	U srozumitelně zprostředkovává žákům, jaké chování je nepřijatelné.	1	2	3	4	5	6
Výrok 17	Ve třídě jsou zavedeny ustálené postupy usnadňující hladký chod výuky (jak se odchází na oběd, jak se odevzdávají sešity, vyzvedávají pomůcky apod.).	1	2	3	4	5	6
Výrok 18	Praktiky U (včetně těch týkající se direktivity, komunikačních signálů; ty zaměřené na prevenci rušivého chování i ty intervenční v konfliktních situacích) v oblasti řízení třídy vedou k minimálnímu výskytu rušivého chování.	1	2	3	4	5	6
Evidence, poznámky, ilustrativní výroky							
	Komunikace						
Výrok 19	U hovoří se všemi dětmi ve třídě s respektem.	1	2	3	4	5	6
Výrok 20	U zadává instrukce jasným a srozumitelným způsobem.	1	2	3	4	5	6
Výrok 21	U podporuje komunikaci mezi všemi žáky ve třídě						
21a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
21b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Výrok 22	Žáci jsou vedeni ke sdílení, prezentaci rozdílných řešení						
22a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
22b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Výrok 23	U vyvíjí na žáky adekvátní konceptuální tlak (Proč si to myslíš? Proč ne/souhlasíš? Vysvětli. apod.)						
23a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
23b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6

Výrok 24	U dává prostor k vyjádření vlastních zkušeností, názorů a představ žáků; zjišťuje prekoncepty žáků						
24a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
24b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Výrok 25	U vytváří prostor pro otázky žáků a povzbuzuje žáky ke kladení otázek.						
25a	v matematice	1	2	3	4	5	6
25b	v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Evidence, poznámky, ilustrativní výroky							
	Motivace						
Výrok 26	U propojuje učivo s reálnými (nesimulovanými) životními situacemi, s reálnou komunikační situací.						
26a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
26b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Výrok 27	U propojuje nové učivo s dosavadními znalostmi, zkušenostmi a představami, prekoncepty žáků.						
27a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
27b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Výrok 28	U sama/sám projevuje zájem o učivo a vlastní učení se (To jsem opravdu zvědavá, kolik se nám podaří nalézt řešení; To je zajímavé, to mě nenapadlo apod.)						
28a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
28b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Výrok 29	Žáci mají příležitost klást otázky, které je zajímají, a získávat na ně odpovědi.						
29a	• v matematice	1	2	3	4	5	6

29b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Výrok 30	Zpětná vazba či hodnocení U je pro žáky motivující.						
30a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
30b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
31	Děti jsou podporovány v zodpovědnosti za vlastní učení.	1	2	3	4	5	6
Evidence, poznámky, ilustrativní výroky							
	Společné a kooperativní aktivity, produktivní aktivity						
Výrok 32	U zařazuje práci ve dvojicích a v kooperativních učebních skupinách						
32a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
32b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Výrok 33	U podporuje při práci skupin zapojení všech dětí při plnění společného úkolu a podporuje kooperaci ve skupině.	1	2	3	4	5	6
Výrok 34	U zprostředkovává dětem ve třídě společné aktivity, činnosti (společná hra, výlet, vyrábění společného dárku pro spolužáka, který se stěhuje apod.)	1	2	3	4	5	6
Výrok 35	U zařazuje produktivní aktivity (žáci ve výuce tvoří)						
35a	v matematice (např. vymýšlejí úlohy pro spolužáky, vymýšlejí stavby)	1	2	3	4	5	6
35b	v českém jazyce (např. vymýšlejí příběh, cvičení pro spolužáky)	1	2	3	4	5	6
Evidence, poznámky, ilustrativní výroky							

	Rychlost a tempo + význam rychlosti, zodpovědnost za práci U, AP vs. dítě						
Výrok 36	Rychlost je ve třídě součástí diskurzu - mluví se o rychlících a o těch pomalých apod.	1	2	3	4	5	6
Výrok 37	Rychlost je součástí diskurzu, ale zdůrazňuje se její irelevantnost (každý má své tempo)	1	2	3	4	5	6
Výrok 38	Rychlost je kladně hodnocena (nejrychlejší vyhrává, dostane jedničku apod.)	1	2	3	4	5	6
Výrok 39	Každý žák ve třídě má na řešení úkolu/úlohy tolik času, kolik potřebuje.	1	2	3	4	5	6
Výrok 40	U poskytuje dětem po položení otázky dostatek času na přemýšlení a odpověď.	1	2	3	4	5	6
Výrok 41	Práce, kterou nestihne pomaleji pracující žák, je apriorně určena k dopracování (U na dopracování zvýšeně neupozorňuje, je to běžné)	1	2	3	4	5	6
Výrok 42	Práce, kterou žák nestihne, je uložena k dopracování doma	1	2	3	4	5	6
Výrok 43	Ve třídě nastává běžně situace, že podstatná část dětí práci nedokončí, a učitelka je vyzve, aby ji dokončily doma (týká se vždy více dětí).	1	2	3	4	5	6
Výrok 44	Ve třídě často nastává situace, kdy U komentuje, že děti obecně nestíhají, práce jim chybí a bylo by potřeba pracovat rychleji, aby se stihla práce, kterou U zamýšlel/a ("šup, šup, děti, máme toho hodně na práci, musíme dodělat celou tuto stranu...")	1	2	3	4	5	6
Výrok 45	Pro rychlejší žáky má učitelka připraveny úkoly navíc.	1	2	3	4	5	6
Evidence, poznámky,							

ilustrativní výroky							
	Práce s chybou a reakce na nejistotu						
Výrok 46	Pokud děti ve třídě chybují v pamětních úlohách, početních operacích, pravopisných cvičeních s jednoznačným řešením a podobných úlohách, U je sám opraví.	1	2	3	4	5	6
Výrok 47	Pokud děti ve třídě chybují v pamětních úlohách, početních operacích, pravopisných cvičeních s jednoznačným řešením a podobných úlohách, U vyvolá jiného žáka, aby reagoval.	1	2	3	4	5	6
Výrok 48	Pokud děti ve třídě chybují nebo si neví rady při řešení složitějších učebních úloh, otevřených otázek apod., U se snaží zjistit, zda rozumí zadání.	1	2	3	4	5	6
Výrok 49	Pokud děti ve třídě chybují nebo si neví rady při řešení složitějších učebních úloh, otevřených otázek apod., U jim řekne, jak mají přesně postupovat, co mají dělat.	1	2	3	4	5	6
Výrok 50	Pokud děti ve třídě chybují nebo si neví rady při řešení složitějších učebních úloh, otevřených otázek apod., U jim poskytne lešení (scaffolding), které jim pomůže posunout se dál včetně poskytnutí prostoru pro sdílení řešení mezi žáky.	1	2	3	4	5	6
Výrok 51	Pokud děti ve třídě chybují nebo si neví rady při řešení složitějších učebních úloh, otevřených otázek apod., U zprostředkuje pomoc spolužáka/spolužáků.	1	2	3	4	5	6

Výrok 52	Ve třídě je zavedeno, že si děti při obtížích při řešení úlohy navzájem pomáhají (např. zavedený symbol „Nevím si rady. Přijď mi pomoci.“).	1	2	3	4	5	6
Výrok 53	U využívá chyb dětí jako edukační příležitost.	1	2	3	4	5	6
Evidence, poznámky, ilustrativní výroky							
	Práce s cílem, hodnocení a zpětná vazba						
Výrok 54	U žáky orientuje v cílech a učivu výukového bloku (co se bude dít, jak budou jednotlivé činnosti či témata řazeny, co bude dítě umět apod.)						
54a	<ul style="list-style-type: none"> v matematice 	1	2	3	4	5	6
54b	<ul style="list-style-type: none"> v českém jazyce 	1	2	3	4	5	6
Výrok 55	U cíleně pracuje s kritérii při hodnocení včetně hodnocení vrstevnického a sebehodnocení. (tj. jasně sděluje nebo vyjednává s žáky, jak má vypadat výsledek práce, např. a) nadpis odpovídá textu, b) uvedeny alespoň dva důvody pro... atd.) a pak se při hodnocení (sebehodnocení, vrstevnickém či učitelově) s těmito kritérii pracuje (Splnila tato skupina všechny kritéria? Proč? Apod.						
55a	<ul style="list-style-type: none"> v matematice 	1	2	3	4	5	6
55b	<ul style="list-style-type: none"> v českém jazyce 	1	2	3	4	5	6
Výrok 56	Žáci jsou vedeni k vrstevnické zpětné vazbě .						
56a	<ul style="list-style-type: none"> v matematice 	1	2	3	4	5	6
56b	<ul style="list-style-type: none"> v českém jazyce 	1	2	3	4	5	6
Výrok 57	Žáci jsou vedeni k sebehodnocení .						

57a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
57b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Výrok 58	U výkony dětí označuje jako správné či chybné .						
58a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
58b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Výrok 59	U vyzdvihuje snahu dětí.						
59a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
59b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Výrok 60	U hodnotí schopnosti dětí (toto ti ne/jde, toto je/není tvá parketa apod.)	1	2	3	4	5	6
Výrok 61	V pozorované výuce se známkuje nebo učitel známkování zmiňuje.						
61a	v matematice	1	2	3	4	5	6
61b	v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Výrok 62	Hodnocení U obsahuje formativní složku (zhodnocení posunu, přesné označení toho, na čem je třeba pracovat + konkrétně, co může dítě udělat v blízkém horizontu, aby výkon zlepšilo, vyjádření připravenosti podporovat dítě v tomto snažení).						
62a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
62b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6
Evidence, poznámky, ilustrativní výroky							
	Individualizace a diferenciac						
Výrok 63	U vytváří situace, ve kterých mohou žáci zažít úspěch						
63a	• v matematice	1	2	3	4	5	6
63b	• v českém jazyce	1	2	3	4	5	6

Výrok 64	U individualizuje úlohy různým dětem, např. využívá gradované úlohy, adaptuje pracovní listy pro různé jedince (včetně adaptací vzhledem k nárokům na časové zvládnutí, kvantity i kvality obsahu)						
64a	<ul style="list-style-type: none"> v matematice 	1	2	3	4	5	6
64b	<ul style="list-style-type: none"> v českém jazyce 	1	2	3	4	5	6
Výrok 65	U otevřeně upozorňuje na odlišnou práci pro některé děti z důvodu SVP/PO (Pepo, ty máš tu úpravu, tak tady máš tu doplňovačku)	1	2	3	4	5	6
65a	<ul style="list-style-type: none"> v matematice 	1	2	3	4	5	6
65b	<ul style="list-style-type: none"> v českém jazyce 	1	2	3	4	5	6
Evidence, poznámky, ilustrativní výroky							
	Práce AP, případně párové učitelky či jiného dospělého - obecně						
Výrok 66	AP je během výuky aktivní, U a AP spolupracují.	1	2	3	4	5	6
Výrok 67	AP podporuje dle potřeby ty děti ve třídě, které to potřebují, sleduje zapojení všech dětí do výuky a v případě potřeby zasahuje (např. podporuje děti, které to potřebují při zvládnutí úkolů, přeformulovává pro ně zadání apod.)	1	2	3	4	5	6
Výrok 68	AP se po většinu výuky věnuje pouze 1 či 2 vybraným dětem, je s nimi v řeči spojována (Maruško, vy si vemte tohle.)	1	2	3	4	5	6
Evidence, poznámky							

Příloha 2 Terénní poznámky z jedné vyučovací hodiny paní učitelky

Hodina matematiky 7.3. 2022 – 2. vyučovací hodina

Struktura hodiny	Výpovědi paní učitelky, žáků, poznámky	Podpora žáků
Matematická rozcvička – násobení a dělení	<p>Paní učitelka říká příklady. Žáci počítají a výsledky zapisují na mazací tabulku. Po určité době všichni (U: „3,2,1, teď.“) ukáží své výsledky. Během kontroly paní učitelka zapisuje příklad na tabuli.</p> <p>Chybná řešení: Aniž by komentovala, že má žák chybu, ptá se „Vejde se 8 do 24 4x?“ „Co na to třída?“</p> <p>Ve třídě je ruch – paní učitelka to komentuje výroky: U: „Nikdo nemluví, každý počítá.“ U: „Je tady chaos, je tu ruch, to nepřispívá našemu učení. Potřebujeme klid. Potřebujeme se soustředit.“</p> <p>Pokud někdo nezná výsledek příkladu, napíše na tabulku otazník. Paní učitelka za to žáky chválí: „Někdo neví a já děkuji za tuto odpověď. Vy víte, že ji mám ráda. Ale ti, co nevědí, tak se teď soustředí.“ U: „Lucinko? Poučila ses tím? Kolik je 8x4? Ž: „32“</p>	<p>Paní učitelka volí vhodnou metodu výuky na začátek hodiny. Matematická rozcvička aktivuje žáky a připravuje je na hodinu matematiky.</p> <p>Paní učitelka motivuje žáky častou pochvalou a povzbuzením.</p> <p>Paní učitelka efektivně pracuje s žakovou nejistotou. Upozorňuje žáky, že je v pořádku neznat výsledek, podporuje je ale k pozornosti.</p> <p>Popisnou formou zajišťuje klid ve třídě.</p>

	<p><i>U: „Skvěle!“ (signalizuje palcem a úsměvem).</i></p>	
Vizitky (Hejného metoda)	<p>Paní učitelka píše na tabuli příklad a žáci tichým signálem sdělují, jestli se jedná o vizitku (pozn. tichý signál žáci značí pohybem ruky ano/ne) <i>Ž: nesouhlasí, nejedná se o vizitku</i> <i>„Za jakých okolností by to byla vizitka?“</i> Vyvolaný žák odpoví.</p> <p>Reakce paní učitelky na reakce žáků, například: <i>„Co vy na to?“</i> <i>„Šlo by to jinak?“</i> <i>„Koho napadá jiný způsob, jak ...?“</i></p> <p>Paní učitelka sděluje žákům smysl vizitek: <i>„Mám velkou radost, podívejte se, co vás vizitky naučily“</i> (stručně shrnuje: rovná se může být na obou stranách příkladu).</p>	<p>Aktivuje celou třídu, vede žáky k argumentaci a přemýšlení.</p> <p>Uvádí chybné řešení, na kterém si vysvětlují příklad.</p> <p>Tichým signálem aktivuje všechny žáky. Každý žák má možnost přemýšlet o otázce a odpovědět.</p> <p>Sděluje žákům smysl probírané látky, chválí žáky a formuluje pokrok.</p>
Učebnice – indické násobení	<p>V učebnici je vypočítaný příklad. Paní učitelka se ptá na postup (je zřejmé, že se jedná pouze o opakování). - paní učitelka vyvolává žáky a po krocích počítají další příklady.</p> <p><i>U: „Kdo mi řekne, jak to Elmar vypočítal?“</i> (pozn. Elmar je postava z učebnice)</p>	<p>Paní učitelka nepředkládá žákům postupy. Nechává žáky, aby sami vysvětlili postup řešení.</p>

	<p>Ž: „1×5 je 5“ U: „Aha, co vy na to, souhlasíte?“ Třída ano U: „Já ne, přijdete na to proč?“ (Násobení pod sebou nezačala počítat odzadu, ale zepředu) Ž: „Jo, máš to špatně!“ U: „Péťo, žádné špatně, 1×5 je 5, na tom není nic špatně. Hanička si přišla na chybu?“ Žákyně vysvětluje, paní učitelka se ptá, proč tomu tak je.</p> <p>Chválí žáka, který objasnil postup indického násobení. „Krásně jsi to vysvětlil.“</p> <p>U: „Bertičko, sleduješ? Chci, abys stále věděla, co děláme.“</p> <p>Ze začátku psala paní učitelka výsledky na tabuli sama podle pokynu žáků, následně začali chodit žáci k tabuli dle vyzvání.</p> <p>Reflexe – „Postaví se ten, kdo rozumí indickému násobení, a když mu dám vypočítat příklad, zvládne to, a kdo si je nejistý sedí.“ Těch, co sedí, se paní učitelka ptá, co mohou udělat pro to, aby si byli jistí. Ž: „Budu trénovat.“ U: „S kým a jak?“ Ž: „S rodiči.“ U: „Můžeš i jinak?“</p>	<p>Paní učitelka často žáky chválí. Aktivuje všechny žáky ve třídě, zvláště pak žáky označené za školně neúspěšné.</p> <p>Žáci mají na tabuli napsané příklady, které kontrolují.</p> <p>Paní učitelka klade velký důraz na sebereflexe, které pomáhají žákům zhodnotit aktuální úroveň. Zároveň paní učitelka vede žáky k zodpovědnosti za své učení.</p>
--	---	--

	Ž: „ <i>S Maruškou.</i> “ (pozn. paní asistentka).	
<p>Pracovní sešit (odhady) Zadání: Odhadni a uspořádej výsledky od největšího po nejmenší. Výpočtem zkontroluj. (Samostatná práce)</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2x31, 3x21, 4x10, 3x10 - 2x24, 3x25, 5x23, 4x22 	<p>Vyvolaný žák čte zadání. Následně se paní učitelka ptá po smyslu zadání – „<i>Co znamená odhadnout?</i>“ Žáci nevědí. Ukazuje 2 předměty – „<i>co odhadujete, že je těžší?</i>“</p> <p>U: „<i>Pokud odhaduji – mám jistotu, že je to přesné? Můžu se splést?</i>“</p> <p>U: „<i>Odhadni. A kdo má, tak si výpočtem ověřuje. Kdo už má i to, protože to dělal doma, tak na další straně máte příklady.</i>“</p> <p>U: „<i>Všichni tomu rozumí? Jsou nějaké dotazy?</i>“</p> <p>Paní učitelka chodí mezi žáky, podporuje je. Berta si neví rady, paní učitelka se u ní zastaví a pomáhá jí úlohu řešit. „<i>Jen to zkus, odhadni, co si myslíš? Neboj se, tak to nebude správně, to nevadí. O nic nejde.</i>“</p> <p>Ve třídě je šum, občas někdo vykřikne, paní učitelka je klidně napomíná.</p> <p>Kdo má hotovo, natiskne si (pozn. razítka) na papír</p>	<p>Paní učitelka se ptá po významu slov. Ujišťuje se, že každý rozumí zadání.</p> <p>Paní učitelka zadává práci těm, co jsou rychle hotovi. Vede žáky ke kontrole své práce. Každý má dostatek času na práci.</p> <p>Vede žáky k tomu, aby se nebáli udělat chybu. Individuálně pomáhá těm, kteří to potřebují.</p> <p>Paní učitelka podporuje vrstevnické učení a</p>

	<p>tabulku pro indické násobení. Vymyslí příklad a vymění si ho ve dvojici.</p>	<p>vzájemnou spolupráci. Nechává žáky vymýšlet zadání.</p>
<p>Společná kontrola</p>	<p>Paní učitelka se ptá vždy třídy, zda s výsledkem vyvolaného spolužáka souhlasí. Ptá se na postup. Opakuje důležité výroky po žácích. Motivuje žáky, aby o nich přemýšleli: <i>„Co tě vedlo k tomu, že...?“</i> <i>„Jaké číslo tě přesvědčilo o tom, že ...?“</i> <i>„Kdo přemýšlel jako ...?“</i></p>	<p>Bezprostřední zpětná vazba po vyřešení cvičení. Paní učitelka učí velice konstruktivně.</p>
<p>Ukončení hodiny</p>	<p>Kontrola dalšího cvičení – zazvonilo na konec hodiny- <i>„Kdo z vás to celé vypočítal? Kdo nestihl, napiše si do úkolníčku jako domácí úkol.“</i></p>	<p>Není pravidlem, že by nedodělaná cvičení byla zadávána za domácí úkol. V pozorovaných hodinách tomu bylo pouze v tomto případě.</p>

Příloha 3 Terénní poznámky z jedné vyučovací hodiny pana učitele

Hodina matematiky 1.2. 2022 – 2. vyučovací hodina

Struktura hodiny	Výpovědi paní učitelky, žáků, poznámky	Podpora žáků
Pozdrav se třídou	Pan učitel stojí před třídou, s každým naváže oční kontakt. Každý žák nehnutě stojí.	Vzájemným pozdravem buduje příjemné klima ve třídě a podporuje vztah mezi učitelem a žáky.
Rituál na začátku hodiny	Krátká říkanka k probíranému tématu: <i>„Dřív se knihy psali měsíce, Gutenberg jich tisknul tisíce.“</i>	Pan učitel uvedl, že na každý týden mají jinou říkanku/básničku/sousloví. Kromě zavedeného rituálu slouží dle slov pana učitele tento zvyk i jako paměťové učení (např. dny v týdnu v anglickém jazyce). Tematicky zaměřený každý týden může mít motivační charakter. Témata se často týkají i aktuálních oblastí ve světě.
Struktura hodiny	Přivítání návštěvy Všichni žáci jdou k tabuli a společně si představují plán týdne. U: <i>„Co nás čeká dnes a tento týden?“</i> Vyvolaný žák čte z týdenního plánu na tabuli.	Pro některé žáky může být příjemné, že přesně vědí, co je bude v týdnu čekat. Na tabuli je napsaný týdenní plán se všemi podstatnými informacemi.
Zajímavosti	Žáci jsou stále před tabulí. Pan učitel povídá o Hromnicích (svíčky, hrom x blesk), Johannesu Gutenbergovi a knihtisku – probírané téma (3.2. výročí smrti). Povídají si také o připravované třídní akci ve škole (následující den žáky čeká přespaní ve škole a práce s tiskem). Výklad pan učitel prokládá častými otázkami:	Žáci se seznamují se zajímavými informacemi a aktualitami o světě. Učení propojuje s reálným světem. Výrazně žáky motivuje, např. přespaní ve škole se zajímavým programem, a to ve svém volném čase.

	<p>„Co vynalezl Johannes Gutenberg?“ „Jak se dřív psaly knihy?“ „Z čeho myslíte, že se vyráběla písmenka na knihtisk?“ Kamil se hlásí – „z kamene“ (je aktivní, je zřejmé, že dává pozor) U: „Ne, z kamene ne, co si myslí někdo jiný?“ Sdělení postupu tisknutí knih – žáci nejprve říkali své názory, pan učitel na závěr shrne informace.</p> <p>U: „Co nás dále čeká?“ Žáci odpovídají: „Slavíme narozeniny – Filip a Vilém.“ „V pátek jsou prázdniny.“ „Začíná olympiáda – kde?“</p>	
Samostatná práce	<p>Úvod pan učitel komentuje: „Mareček a Pěťa udělali při počítání příkladů alespoň jednu chybičku. Takže doufám, že už to dneska zvládnou bez chyby.“</p> <p>Žáci dostanou papír a přepisují 7 příkladů na sčítání a odčítání z tabule.</p> <p>Pan učitel obchází žáky. Upozorňuje žáky, že některé příklady jsou na sčítání, jiné na odčítání.</p> <p>Ve třídě je ticho, žáci mají klid na práci.</p>	Předchází chybám z nepozornosti. Při práci mají žáci klid na práci.
Kontrola příkladů	<p>Kontrola – kdo má hotovo, vymění si se spolužákem a kontroluje. Kdo potřebuje více času na práci, má možnost.</p> <p>Lukáš jde napsat výsledky příkladů na tabuli, podle</p>	Práce s chybou učí žáky vyhledávat chyby.

	<p>kterých si všichni zkontrolují svou opravu.</p> <p><i>„Sam a Eliška! Poslední varování.“</i> (Povídají si. Pan učitel jim pohrozí. Pokud je napsané jméno žáka na lístečku, nedostane na konci dne razítko. Pro rodiče je to impulz, že něco nebylo v pořádku.)</p> <p>Kamil nepracuje podle pokynů. <i>„Sedíš a kontroluješ, Kamile?!“</i> Žák něco odpovídá. <i>„Sedíš a kontroluješ?“</i> opakuje hlasitě pan učitel.</p> <p>Lukáš píše výsledky příkladů na tabuli. Pan učitel kontroluje chlapce, třída se ohradí, že má žák příklad chybně vypočítaný. U: <i>„Jakou máte připomínku?“</i> pobízí třídu. Někteří žáci vysvětlí. U: <i>„Takže Lukáš má už jednu chybu. Tak počítej nahlas.“</i></p> <p>Jakmile mají všichni podle tabule opraveno, do kroužku napíší počet správně vypočtených příkladů. <i>„Kdo dostal 7 bodů? Neměl tedy ani jednu chybu.“</i> Žáci se hlásí. U: Jmenuje žáky, kteří se hlásí: <i>„Výborně, přineste mi kalendář.“</i> (žakovskou knížku – dostanou razítko).</p>	<p>Pan učitel nechává opravu příkladů na třídě. Nestaví se do pozice nositele pravdy.</p> <p>Ohodnoceni jsou pouze žáci, kteří vypočítali cvičení bez chyb. Ti, kteří mají chybu, ale nejsou trestáni (např. špatná známka). Zároveň se nezdůrazňuje počet chyb, ale počet správných řešení.</p>
Práce v učebnici (1. cvičení)	<p>Žák nemá učebnici, oznámí to učiteli. U: <i>„To by mělo znít jinak Marečku, neměl by ses</i></p>	<p>Pan učitel vede žáky k samostatnosti a odpovědnosti za své jednání.</p>

	<p><i>nejdřív omluvit? Píšu si. A vyříd' si to sám. “</i></p> <p>Žák přečte zadání, jde ho zapsat na tabuli. Správnost řešení ověřuje pan učitel ve třídě: <i>„Co vy na to?“</i> <i>„Napsala to Hana správně?“</i></p> <p>Kamil se hlásí. Pan učitel ho dlouho nevyvolá. Po chvíli se ho ptá, zda žákyně napsala správně číslovku na tabuli. <i>Ž: „Ještě to nedopsala.“</i> <i>U: „Přečti, Kamile, číslo, které Milena napsala na tabuli.“</i> Žák přečte, učitel odsouhlasí správné číslo. Kamil se dál domáhá slova, pan učitel to přejde, a tak se hlásí dál. Vyvolá dalšího žáka a dál se věnuje aktivitě. Po nějaké době: <i>U: „Kamile, copak potřebuješ?“</i> <i>Ž: „Já už jsem tuhle stranu dělal doma.“</i> <i>U: „Ano, tak mi ji přines ukázat.“</i></p>	<p>Neopravuje chyby po žácích sám, ptá se na názor třídy. Aktivuje a udržuje pozornost celé třídy.</p>
<p>Práce v učebnici (2. cvičení)</p>	<p>Pan učitel zadá pokyn: <i>U: „Pokračujeme druhou tabulkou, Petře.“</i> Petr čte jiné zadání. <i>U: „Druhá tabulka, Petře. Petr nevnímá. Ondřeji?“</i> Ondřej čte také jiné zadání. <i>U: „Ondřej taky nevnímá. Druhá tabulka, Viléme?“</i> Situace se opakuje ještě 2x, následně vyvolá žáka, který přečte správná čísla ze druhé tabulky. Pan učitel komentuje: <i>„Ano, správně“</i> a opakuje, kde mají žáci pracovat.</p>	

	Následně vyvolal znovu žákyni, která přečetla špatná čísla: „ <i>Helena má poslední varování. Kdo teď nebude dávat pozor, píšu si.</i> “	
Samostatná práce – porovnávání čísel	Ve třídě je klid, každý samostatně pracuje. Následuje společná kontrola. Pan učitel vyvolává žáky.	Střídají se aktivity (společné a individuální řešení úkolu). Bezprostředně po řešení přichází kontrola.
Práce na koberci	Píseň – před každou prací na koberci pan učitel hraje na kytaru a žáci zpívají. Vyprávění: „ <i>Co jste dělali o víkendu?</i> “ Každý žák má stopnutou minutu. Pokud žák neví, co povídat, učitel pokládá doplňující otázky. Po vyprávění žákům poděkuje. Nevypráví všechny děti v jednom bloku. Vyprávění je rozdělené do celého dne. Každou hodinu sděluje své zážitky cca 5 dětí.	Vyprávění není tak dlouhé a žáci mají větší šanci se navzájem poslouchat. Vzájemné sdílení zážitků a upřímný zájem pana učitele podporuje příjemné klima a buduje pozitivní vztah mezi učitelem a žákem. Pan učitel zařazuje do hodiny oddechové aktivity, při kterých si žáci mohou odpočinout po počítání a psaní.
Práce s chybným textem (práce v lavicích)	Text s chybami je napsán v písmě gotickém, o kterém si povídali na začátku hodiny. Pan učitel uvede: „ <i>Zkusíme číst písmo, kterým se psalo v době gotické.</i> “ - Ve třídě se ozve úžas a překvapení. Žáci se na úkol těší, vznikne šum a žáci si mezi sebou začínají povídat. Vyvolaný žák přečte větu a opraví chyby v ní. Správnost pan učitel buď odsouhlasí, nebo se ptá třídy na názor.	Pan učitel motivuje žáky zadáním úkolu. Pracuje s chybou, učí žáky chybu vyhledávat a opravit ji.

	Do části cvičení zazvonilo. Cvičení společně dokončili následující hodinu.	
--	--	--